

TÕRVA VALLA KOALITSIOONILEPING

AASTATEKS 2026–2029

Erakonna Isamaa nimekirja ja Eesti Reformierakonna nimekirja saadikud ning volikogu liige Urmas Kivit sõlmivad käesoleva koalitsioonileppe ühise eesmärgiga tagada Tõrva vallale **stabiilne, vastutustundlik ja otsustusvõimeline juhtimine** ning anda vallale uus ja tugev arengutõuge.

Osapooled kinnitavad, et koalitsiooni eesmärk ei ole üksnes valda juhtida, vaid **viia Tõrva vald järgmisse arenguetaapi**. Oleme kokku leppinud kujundada Tõrva vallast **ettevõtlik, julge, uuendusmeelne ja avatud omavalitsus**, kus väärtustatakse algatusvõimet, toetatakse ettevõtlust, luuakse tingimused uute töökohtade ja investeeringute tekkeks ning kus inimestel on hea elada, töötada, oma kodu rajada ja lapsi kasvatada.

Tõrva valla üks suurimaid väljakutseid on **elanike arvu vähenemine** ning sellest tulenev vajadus hoida ja kasvatada valla elanikkonda. Selleks peab inimestel olema põhjust Tõrva valda jääda, siia tagasi tulla ja siin oma tulevik rajada. Üheks keskseks eelduseks on **heade ja konkurentsivõimelise tasuga töökohtade olemasolu**. Nende tekkeks on omakorda vaja uusi ettevõtteid, **suurinvesteeringuid ja ettevõtluskeskkonna sihipärast arendamist**. Seetõttu seome elanikkonna kasvu eesmärgi otseselt majandusarengu, investeeringute ja uute töökohtade loomisega.

Sellest lähtuvalt seame üheks oluliseks eesmärgiks **suurinvesteeringute Tõrva valda toomise ning uute tootmis- ja tööstusettevõtete tekkeks vajalike eelduste loomise**. Soovime kujundada Tõrva vallast kohti, kuhu ettevõtted tahavad investeerida, rajada tootmist ja luua uusi töökohti. Selle kaudu soovime suurendada kõrgema lisandväärtusega ja paremini tasustatud töökohtade osakaalu ning anda inimestele rohkem võimalusi siduda oma tulevik Tõrva vallaga.

Peame oluliseks, et Tõrva vald oleks **uute tehnoloogiate ja tehisaru kasutuselevõtul eestvedaja**. Kasutame tehisaru võimalusi senisest enam omavalitsuse töös ning alustame koostööd erasektoriga, et aidata ja julgustada Tõrva valla ettevõtteid tehisaru rakendama eesmärgiga suurendada tootlikkust, konkurentsivõimet ja lisandväärtust. **Olulisel kohal on tehisaru teadlik ja eesmärgipärane kasutamine ka Tõrva valla koolides**, et anda õpetajatele ja õpilastele tänapäevased oskused, toetada õppetöö kvaliteeti ning valmistada noori paremini ette tuleviku töö- ja ettevõtluskeskkonnaks. Samuti soovime, et Tõrva valla inimestel oleksid head teadmised, oskused ja ligipääs tehisaru pakutavatele võimalustele, et parandada nende tööalast konkurentsivõimet, ettevõtlikkust, sissetulekuid ja elujärge.

Koalitsiooni ühine siht on kujundada Tõrvast **Lõuna-Eesti üks tugevamaid ja atraktiivsemaid omavalitsusi** – parim paik elamiseks, töötamiseks, ettevõtluseks, investeerimiseks ja külastamiseks.

Selle saavutamiseks **ei jää me ootama võimalusi, vaid loome neid ise**. Seatud eesmärkide täitmiseks otsime aktiivselt uusi investeeringuid ja koostööpartnereid ning kasutame maksimaalselt riiklikke ja Euroopa Liidu rahastusvõimalusi. Peame oluliseks, et Tõrva vald oleks nähtav ja konkurentsivõimeline nii Eestis kui ka väljaspool Eestit.

Mahukate investeeringute kavandamisel lähtume **vastutustundlikust eelarve- ja laenupoliitikast**. Seame eesmärgiks hoida valla laenukoormuse **jõukohasel tasemel** ega ehita valla arengut üles liigsele laenamisele. Investeeringute elluviimisel kasutame maksimaalselt **Euroopa Liidu ja riiklikke toetusmeetmeid** ning kaasame võimaluse korral **erasektori kapitali ja koostööpartnereid**. Nii suurendame valla investeerimisvõimekust, säilitades samal ajal pikaajalise finantsstabiilsuse.

Tõrva valla arengut kavandame **tasakaalustatult kogu vallas**. Areng peab jõudma nii Tõrva linna kui ka küladesse ja teistesse piirkondadesse ning otsuste tegemisel tuleb arvestada erinevate kogukondade vajaduste ja võimalustega.

Koalitsiooni töö põhineb **avatud ja ausal juhtimisel**, vastastikusel austusel, koostööl ning vastutusel tehtud otsuste eest. Kaasame valla arengu kavandamisse aktiivselt ettevõtjaid, kogukondi ja valdkondade asjatundjaid ning toome vallajuhtimisse rohkem tulemustele, tõhususele ja innovatsioonile suunatud mõtteviisi.

Koalitsiooni ambitsioon on selge – Tõrva vald peab arenema kiiremini, julgema rohkem ning kasutama paremini ära oma inimeste, ettevõtjate, kogukondade ja asukoha potentsiaali. **Me ei juhi valda üksnes tänase päeva jaoks, vaid ehitame Tõrva valla tulevikku.**

Koalitsioonileping koosneb prioriteetsetest tegevussuundadest ja olulistest arendusobjektidest, mille koalitsioon seab eesmärgiks hiljemalt 2029. aasta lõpuks ellu viia või ette valmistada sellises mahus, et nende käivitamine oleks võimalik. Kuna mitme objekti elluviimine sõltub välisrahastuse kaasamise võimalustest, võib nende prioriteetsus, ajakava ja sisu muutuda. Koalitsioon hindab lepingu täitmist **vähemalt kord kuue kuu jooksul** ning vajaduse korral täpsustab ja ajakohastab selle sisu.

KOALITSIOONI TEGEVUSSUUNAD

1. ETTEVÕTLIK TÕRVA

Rohkem töökohti, investeringuid ja arenguvõimalusi

Tugev ettevõtlus ja hästi tasustatud töökohad on Tõrva valla arengu üks olulisemaid eeldusi. Vallavõim peab olema ettevõtjale partner, kes aitab leida lahendusi, loob ettevõtluseks vajaliku taristu ning tegutseb aktiivselt uute investeringute valda toomiseks.

Selleks:

- Looma ettevõtjatele paremad tingimused tegutsemiseks: arendame taristut, kiirendame asjaajamist ning soodustame aktiivset koostööd arendusprojektide elluviimisel.
- Looma Helmesse uue tööstusala ja arendame teisi Tõrva valla tööstus- ja tootmispotentsiaaliga alasid.
- Tegeleme uute ja kõrgema lisandväärtusega ettevõtlusvaldkondade Tõrva valda meelitamisega, sealhulgas tehnoloogia- ja droonitööstus.
- Seame prioriteediks suurinvesteeringute valda meelitamise ning loome eeldused kõrgemalt tasustatud töökohtade tekkeks.
- Alustame koostööd erasektoriga, et võtta tehisaru võimalused võimalikult laialt kasutusele nii omavalitsuse töös kui ka Tõrva valla ettevõtetes. Toetame ja julgustame ettevõtjaid tehisaru rakendama eesmärgiga suurendada tootlikkust, konkurentsivõimet ja lisandväärtust.
- Looma inimestele ja ettevõtjatele võimalusi tehisaru praktiliseks õppimiseks ja kasutamiseks, et selle abil kasvatada sissetulekuid, ettevõtlikkust ja majanduslikku heaolu.
- Rajame koostöös erasektoriga uusi elamispiindu, et toetada ettevõtluse arengut ning leevendada töötajate eluasemete puudust.

2. HEA ELUKESKKOND

Korras, turvaline ja hästi ühendatud koduvald

Hea elukeskkond algab korras teedest, toimivast taristust ja turvalisest avalikust ruumist ning sellest, et vajalikud teenused jõuavad inimesteni sõltumata nende elukohast.

Selleks:

- Teeme Linna küla veevärgi korda.
- Otsime aktiivselt lahendusi paisude taastamiseks.
- Suurendame võimaluste piires valla teede korrashoiuks ja parendamiseks suunatud rahastust.
- Jätkame erateede korrastamise ja hooldamise toetamist.
- Jätkame maapiirkondades puhta vee ja kanalisatsiooni ning juurdepääsuteede rajamise toetamist hajaasustuse programmi kaudu.
- Korrastame Tõrva Gümnaasiumi parkla ja selle ümbruse kõnniteed.
- Rekonstrueerime Veski tänava Tõrva linnas.
- Rekonstrueerime Veski ja Patküla tänavate kõnniteed.
- Rajame Ala ja Taagepera vahelise kergliiklustee.
- Parandame ja uuendame laste mänguväljakuid ning loome uusi aktiivse vaba aja veetmise võimalusi.
- Toetame Kaitseliidu tegevust.
- Seisame Tõrva valla elanike ja ettevõtjate vajadustele vastava ühistranspordi säilimise ja toimimise eest.

- Suurendame valla kriisivalmidust, et kriisiolukorras säiliks inimestele vee, soojuste ja esmavajalike teenuste kättesaadavus.

3. HARIDUS JA NOORED

Hea haridus ning tegusad ja ettevõtlikud noored

Tõrva valla tulevik sõltub sellest, kas meie lastel ja noortel on siin võimalik saada kvaliteetne haridus, arendada oma võimeid ning näha Tõrva valda kohana, kus tulevikus oma kodu ja elu rajada.

Selleks:

- Tagame kodulähedaste lasteaiakohtade võimalikult hea kättesaadavuse ning hoiame lasteaiakoha tasu peredele jõukohasena.
- Jätkame Tõrva valla haridushoonete ja õpikeskkonna kaasajastamist ning toetame kaasaegse ja turvalise õpikeskkonna loomist.
- Soodustame tehisaruteadlikku ja eesmärgipärast kasutamist Tõrva valla koolides nii õpilaste kui ka õpetajate seas, et arendada tulevikuoskusi, toetada õppetöö kvaliteeti ja valmistada noori paremini ette muutuva töö- ja ettevõtluskeskkonna jaoks.
- Seisame tugeva Tõrva Gümnaasiumi gümnaasiumiastme ning Riidaja Kooli jätkusuutliku tegutsemise eest.
- Rekonstrueerime Tõrva Muusikakooli hoone.
- Hoiame laste ja noorte huvitegevuses osalemise tasud võimalikult madalal.
- Investeeringute noorsootöösse ning toetame noorte algatusi, enesekindluse, koostööoskuste ja ettevõtlikkuse arendamist.
- Korraldame ja toetame rahvusvahelisi noorte- ja spordilaagreid.

4. TERVIS JA TURVATUNNE

Kättesaadavad teenused ja väärikas vananemine

Tõrva vald peab olema koht, kus vajalik abi ja tervishoiuteenused on inimesele võimalikult lähedal ning kus väärtustatakse tervena elatud aastaid ja väärikat vananemist.

Selleks:

- Parandame perearstiteenuse kvaliteeti ja kättesaadavust ning suurendame võimaluste piires kohapeal pakutavate eriarsti- ja nõustamisteenuste valikut.
- Tagame vaimse tervise teenuste kättesaadavuse Tõrva vallas ning arendame võimalusi vajaliku nõustamise ja toe saamiseks võimalikult kodu lähedal.
- Arendame Tõrva Tervisekeskust tugevaks piirkondlikuks meditsiinikeskuseks.
- Käivitame tervisebussi teenuse, et tuua esmased tervishoiu- ja ennetusteenused lähemale valla väiksemate piirkondade elanikele.
- Korraldame kogukonnakeskustes regulaarselt tervisepäevi.
- Jätkame eakate ühenduste ja ettevõtmiste toetamist ning toetame elukestvat õpet ja väärivate ülikooli tegevust.
- Rajame hästi koordineeritud koduteenuste süsteemi, mis võimaldab eakatel elada võimalikult kaua väärilt ja turvaliselt oma kodus.
- Tagame erivajadustega inimestele parema ligipääsetavuse ning võimalused kogukonnaelus osalemiseks.
- Loomeme Helmesse tänapäevase sotsiaalmaja vähese abi- ja toetusvajadusega inimestele.

5. LIKUV JA SPORLIK TÕRVA

Aktiivne eluviis igas vanuses

Loom võimalused aktiivseks eluviisiks igas vanuses inimestele ning arendame sporditaristut koostöös kogukondade ja spordiklubidega.

Selleks:

- Arendame tervise- ja liikumistaristut, sealhulgas terviseradu, petangi- ja padeliväljakuid ning avalikke joogiveepunkte. Kasutame senisest enam juba loodud võimalusi, näiteks kunstlume tootmist, ning laiendame loodusturismi võimalusi, sealhulgas uisutamist ja kanuutamist.
- Rajame Riiska linnaossa multifunktsionaalse pallimänguväljaku.
- Rajame koostöös jalgpalliklubiga Tõrva noortekeskuse piirkonda tänapäevase jalgpalliväljaku.
- Toetame vallas tegutsevaid spordiklubisid ja silmapaistvaid sportlasi.
- Toome tippspordi ja kvaliteetsed treeninguvõimalused noortele lähemale, kaasates eeskujuks tuntud sportlasi ja treenereid.
- Leiame Linna küla spordibaasi hoonele jätkusuutliku kasutus- ja arengulahenduse.
- Toetame majutusvõimaluste arengut, et Tõrvas oleks võimalik korraldada rohkem spordi- ja noortelaagreid.

6. TUGEVA KOGUKONNA JA KULTUUR

Elujõuline kogukonna- ja kultuurielu

Elujõulise valla aluseks on tugevad kogukonnad ja inimesed, kes soovivad oma kodukoha arengusse panustada. Vald peab olema nende algatustele partner.

Selleks:

- Arendame Tõrva ajaloolise kõrtsihoone mitmekülgseks meelelahutus-, kultuuri- ja vabaajakeskuseks.
- Toetame ja arendame piirkondlikke kogukonnakeskusi Hummulis, Riidajas, Ritsus ja Alal ning toetame aktiivselt külaliikumisi ja -seltse kogu vallas.
- Jätkame laulu- ja tantsupeo traditsiooni hoidmist ning toetame Tõrva valla kollektiive ja juhendajaid.
- Jätkame kaasava eelarve rakendamist.
- Korrastame Helme laululava ning väärtustame muinsuskaitsealuseid objekte, sealhulgas Helme Maarja kiriku varemeid.
- Arendame kultuuriturismi, kaasates kohalikke loomeinimesi ning korraldades aastaringselt erinevaid sündmusi.
- Laiendame huviringide valikut eri vanuserühmadele ja toetame erivajadustega inimeste kaasamist.
- Jätkame Tõrva kinohoone korrastamist ja kasutusvõimaluste arendamist.

7. UUED KODUD JA KASVAV ELANIKKOND

Rohkem võimalusi peredele ja spetsialistidele

Elanike arvu hoidmine ja kasvatamine nõuab aktiivset elamupoliitikat, kvaliteetseid teenuseid ning võimalusi noortele ja peredele Tõrva valda oma tulevik rajada.

Selleks:

- Loom ja arendame eelkõige noortele suunatud uusi elamispidu.
- Jätkame noorte perede koduprogrammiga.

- Teeme koostööd erasektoriga uute elamispindade rajamiseks ning seome elamuarenduse ettevõtluse arendamise ja uute töötajate Tõrva valda toomisega.

8. ATRAKTIIVNE TÕRVA

Turism, avalik ruum ja tugev maine

Tõrva valla loodus, järved, ajalooline pärand, tugevad turismiettevõtted ja sündmused annavad võimaluse kujundada Tõrva üheks Lõuna-Eesti tuntumaks ja atraktiivsemaks sihtkohaks.

Selleks:

- Korrastame ja arendame Tõrva valla avalikke randu ning arendame Vanamõisa järve randa uute vee- ja vaba aja veetmise võimalustega.
- Arendame Veski järve ümbrust terviklikult ning kavandame sinna atraktiivseid avaliku ruumi elemente, sealhulgas vee- ja valguslahendusi.
- Rajame Tõrva kesklinna purskkaevu, mille lahenduse ja asukoha leidmiseks korraldame ideekonkursi.
- Jätkame tugevate maine- ja kultuurisündmuste korraldamist ning Tõrva valla aktiivset turundamist Eestis ja väljaspool Eestit eesmärgiga tuua valda rohkem külastajaid ning kasvatada turismi- ja majutusteenuste nõudlust.

9. POLIITILISTE AMETIKOHTADE JA KOMISJONIDE JAOTUS

Koalitsiooniosapoolte kokkulepitud vastutusjaotus

Koalitsiooniosapooled lepivad kokku poliitiliste ametikohtade ja vallavolikogu komisjonide juhtimise jaotuse alljärgnevalt.

Vallavalitsus ja vallavolikogu

Koalitsiooniosapool	Ametikohad
Isamaa	Vallavanem Abivallavanem Vallavalitsuse liige Volikogu II aseesimees
Eesti Reformierakond	Volikogu esimees Abivallavanem Vallavalitsuse liige
Urmas Kivit	Volikogu I aseesimees

Vallavolikogu komisjonide juhtimine

Koalitsiooniosapool	Komisjonide esimehekohad
Isamaa	Spordikomisjon Kogukonna- ja turvalisuse komisjon Kultuurikomisjon
Eesti Reformierakond	Majandus- ja eelarvekomisjon Planeeringu- ja vallavarakomisjon Haridus- ja noorsootöökomisjon Sotsiaalkomisjon

10. PRIORITEETSED ARENDUSOBJEKTID JA INVESTEERINGUD

Koalitsioonipartnerid kinnitavad, et töötavad käesoleva valimistsükli jooksul aktiivselt selle nimel, et viia alljärgnevad prioriteetsed arendusprojektid ja tegevused ellu või vähemalt käivitamisvalmidusse. Investeeringute elluviimisel kasutame maksimaalselt Euroopa Liidu ja riiklike toetusmeetmeid ning kaasame võimaluse korral erasektori kapitali ja koostööpartnereid.

Juba töös olevad arendusobjektid

1. Kõrtsihoone rekonstrueerimine multifunktsionaalseks meelelahutus- ja vabaajakeskuseks – maksumus 2 635 000 eurot; omaosalus 572 000 eurot.
2. Linna küla veevärgi rekonstrueerimine – maksumus 85 000 eurot.
3. Uue jäätmejaama rajamine – eeldatav maksumus 811 000 eurot; eeldatav omaosalus 162 000 eurot.
4. Tõrva Gümnaasiumi A-korpuse rekonstrueerimine – eeldatav maksumus 1 560 000 eurot; eeldatav omaosalus 468 000 eurot.
5. Helme sotsiaalmaja rajamine – eeldatav maksumus 1 470 000 eurot; eeldatav omaosalus 294 000 eurot.
6. Veski ja Patküla tänavate kõnniteede rekonstrueerimine – eeldatav maksumus 740 000 eurot; eeldatav omaosalus 234 000 eurot.
7. Helme tööstusala rajamine – eeldatav maksumus 1 511 000 eurot; eeldatav omaosalus 378 000 eurot.
8. Riiska linnaosa multifunktsionaalse mänguväljaku rajamine – maksumus 120 000 eurot; omaosalus 95 000 eurot.

Käivitatavad arendusobjektid ja tegevused

1. Jalgpalliväljaku rajamine noortekeskuse juurde – eeldatav maksumus 600 000 eurot.
2. Täiendavad investeeringud valla teede korrashoidu – 100 000 eurot aastas.
3. Investeeringud kogukonnakeskuste ja külaseltside arendamisse – eeldatav maksumus 500 000 eurot.
4. Ala-Taagepera kergliiklustee ja Ala küla kanalisatsiooni rajamine – eeldatav maksumus 800 000 eurot.
5. Tõrva Gümnaasiumi suure parkla rekonstrueerimine – eeldatav maksumus 200 000 eurot.
6. Purskkaevu rajamine Tõrva linna – eeldatav maksumus 60 000 eurot.
7. Tervisebussi soetamine meditsiiniteenuste pakkumiseks – eeldatav maksumus 80 000 eurot.
8. Veski tänava rekonstrueerimine – eeldatav maksumus 300 000 eurot.
9. Veskijärve ümbruse arendamine – eeldatav maksumus 200 000 eurot.
10. Vanamõisa ranna-ala väljaarendamine – eeldatav maksumus 300 000 eurot.
11. Tõrva Muusikakooli hoone rekonstrueerimine – eeldatav maksumus 900 000 eurot; eeldatav omaosalus 250 000 eurot.
12. Tõrva Kirik-Kammersaali hoone parendamine – eeldatav maksumus 100 000 eurot.
13. Tehisaru ja uute tehnoloogiate koolitus- ja arendusprogrammi rakendamine – eeldatav maksumus 20 000 eurot aastas.
14. Kaasava eelarve rakendamine suuremas mahus – 60 000 eurot aastas.
15. Kogukondade kaasamine ning erasektoriga koostöövõrgustike loomine Tõrva vallas – eeldatav maksumus 20 000 eurot aastas.
16. Tõrva valla turundustegevused uute investeeringute, ettevõtete ja elanike meelitamiseks – eeldatav maksumus 30 000 eurot.